

หน้าที่ของผู้บังคับบัญชา การเป็นผู้นำต้นแบบที่ดี

ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ในการรักษาวินัย

ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ดังนี้

1. รักษาวินัยของตนเอง โดยกระทำตามข้อปฏิบัติ และไม่ฝ่าฝืนข้อห้ามทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายโดยเคร่งครัดอยู่เสมอ (มาตรา 80)
2. ปฏิบัติตนต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างมีคุณธรรมและเที่ยงธรรม และเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาดำรงตนเป็นข้าราชการที่ดี (มาตรา 73)
3. เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย และป้องกันไม่ให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย (มาตรา 87)
4. กำกับดูแลให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำการตามข้อปฏิบัติและไม่ฝ่าฝืนข้อห้ามทางวินัย และดำเนินการทางวินัยต่อผู้กระทำผิด (หมวด 7).

บทบาทที่ 1 รักษาวินัยของตนเอง

ได้แก่ การปฏิบัติตามวินัยข้าราชการที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2551 ซึ่งแบ่งเป็นวินัยต่อประเทศชาติ วินัยต่อประชาชน วินัยต่อผู้บังคับบัญชา วินัยต่อตนเอง วินัยต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ และวินัยต่อเพื่อนร่วมงาน

วินัยต่อประเทศชาติ

- ต้องสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขด้วยความบริสุทธิ์ใจ

วินัยต่อประชาชน

- ต้องต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรม และให้การสงเคราะห์แก่ประชาชนผู้มาติดต่อราชการเกี่ยวกับหน้าที่ของตน
- ต้องไม่ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่หรือข่มเหงประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

วินัยต่อผู้บังคับบัญชา

- ต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา
- ต้องไม่รายงานเท็จต่อผู้บังคับบัญชา
- ต้องไม่ปฏิบัติราชการอันเป็นการกระทำการข้ามผู้บังคับบัญชาเหนือตน เว้นแต่ผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปเป็นผู้สั่งให้กระทำ หรือได้รับอนุญาตเป็นพิเศษชั่วคราว

วินัยต่อผู้ร่วมงาน

- ต้องสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี และต้องช่วยเหลือกันในการปฏิบัติราชการ
- ต้องไม่กระทำการอย่างใดที่เป็นการกลั่นแกล้ง กดขี่ หรือข่มเหงกันในการปฏิบัติราชการ
- ต้องไม่กระทำการอันเป็นการล่องละเมิด หรือคุกคามทางเพศต่อข้าราชการด้วยกัน หรือต่อผู้ร่วมปฏิบัติราชการ

บทบาทที่ 1 รักษาวินัยของตนเอง

วินัยในการปฏิบัติราชการ

- ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเที่ยงธรรม
- ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบของทางราชการ มติของคณะรัฐมนตรี นโยบายของรัฐบาล และปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- ต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เกิดผลดีหรือความก้าวหน้าแก่ราชการด้วยความตั้งใจ อุตสาหะ เอาใจใส่ และรักษาประโยชน์ของทางราชการ
- ต้องอุทิศเวลาของตนให้แก่ราชการ จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการมิได้
- ต้องรักษาความลับของทางราชการ
- ต้องวางตนเป็นกลางทางการเมืองในการปฏิบัติหน้าที่ราชการและในการปฏิบัติภารกิจอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน
- ต้องไม่อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น
- ต้องไม่ประมาทเลินเล่อในหน้าที่ราชการ
- ต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาผลประโยชน์อันอาจทำให้เสียความเที่ยงธรรม หรือเสื่อมเสียเกียรติของตำแหน่งราชการของตน
- ต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือผู้จัดการ หรือตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

วินัยตนเอง

- ต้องรักษาชื่อเสียงของตนเอง และรักษาเกียรติศักดิ์ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย

การกระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรง

1. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงแก่ผู้หนึ่งผู้ใด
2. ปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยทุจริต
3. ละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
4. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่าสิบห้าวันโดยไม่เหตุอันสมควร
5. กระทำการอันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤตชั่วอย่างร้ายแรง
6. ดุหมั่น เหยียดหยาม กดขี่ ช่มเหง หรือทำร้ายประชาชนผู้มาติดต่อราชการอย่างร้ายแรง
7. กระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุกหรือโทษที่หนักกว่าโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่กระทำโดยประมาทหรือลหุโทษ
8. ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติหรือฝ่าฝืนข้อห้าม อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง
9. ละเว้นการกระทำหรือกระทำการใดๆ อันเป็นการไม่ปฏิบัติหรือฝ่าฝืนข้อห้ามตามที่มี กฎ ก.พ. กำหนดให้เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

บทบาทที่ 2 ปฏิบัติตนต่อผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาอย่างมีคุณธรรม เทียงธรรม และเสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นข้าราชการที่ดี

1. ปฏิบัติอย่างมีคุณธรรม หมายถึง มีความเมตตา ความกรุณา ความหวังดี ความยอมรับนับถือ การปกป้องคุ้มครอง
2. ปฏิบัติอย่างเทียงธรรม หมายถึง
 - การแต่งตั้งต้องเหมาะสม เทียงธรรม ตามความรู้ความสามารถและสมรรถนะที่จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่ง และเพื่อประโยชน์ของทางราชการโดยไม่เลือกปฏิบัติ
 - การให้บำเหน็จความชอบ ต้องให้อย่างเป็นธรรม โดยพิจารณาตามผลงานและความดีความชอบตามระบบคุณธรรม โดยไม่เลือกปฏิบัติ
 - การเลื่อนตำแหน่ง เลื่อนอย่างเป็นธรรม โดยพิจารณาจากผลงาน ศักยภาพ สมรรถนะ พฤติกรรม และประโยชน์ของทางราชการตามระบบคุณธรรม
 - การดำเนินการทางวินัย ต้องยุติธรรม ปราศจากอคติ
3. เสริมสร้างแรงจูงใจให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาเป็นข้าราชการที่ดี หมายถึง
 - แรงจูงใจภายใน ได้แก่ การให้ลาภ ยศ สรรเสริญ ความสุข
 - แรงจูงใจภายนอก ได้แก่ จัดตั้งกลุ่มสนใจขึ้น กำกับกวดขันให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ หรือ ออกกฎระเบียบขึ้นใช้เฉพาะส่วนราชการ สร้างกฎเกณฑ์ในการเป็นข้าราชการที่ดี หรือข้อตกลงในการเป็นข้าราชการที่ดี สร้างค่านิยมในทางที่ดี หรือตั้งปณิธานว่าจะทำดี รวมถึงการเพิ่มประสบการณ์ การฝึกอบรม รวมทั้งการกำกับ ดูแล ติดตาม และประเมินผล

บทบาทที่ 3 เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยและ ป้องกันไม่ให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย

1. เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย

1.1 ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด โดยดำเนินการดังนี้

- ให้ผู้บังคับบัญชากำหนดเรื่องการเสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัยและป้องกันไม่ให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยไว้ในยุทธศาสตร์และแผนพัฒนาข้าราชการพลเรือน
- กำหนดเป้าหมาย กำกับดูแล และติดตามผลการดำเนินการเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในทางปฏิบัติเชิงบูรณาการ
- จัดให้มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้แทนข้าราชการ ในการกำหนดองค์ความรู้ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน
- กำหนดบทบาทและหน้าที่ที่ผู้บังคับบัญชาให้มีพฤติกรรมในการบริหารงานและเป็นผู้นำที่เป็นต้นแบบที่ดี กำกับดูแลให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้ประพฤติปฏิบัติตามระเบียบวินัย

1.2 ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับเสริมสร้างพัฒนาและป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัยด้วยวิธีการที่เหมาะสม และติดตามอย่างต่อเนื่อง อาทิเช่น

- ผู้บังคับบัญชาต้องดำเนินการฝึกอบรมผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา
- การสร้างขวัญและกำลังใจ การสร้างความศรัทธาในงาน ในบรรยากาศ และในผู้บังคับบัญชา
- การจูงใจให้ประพฤติดีมีวินัย ผู้บังคับบัญชาทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี
- การเสริมสร้างและพัฒนาทัศนคติ จิตสำนึก และพฤติกรรม

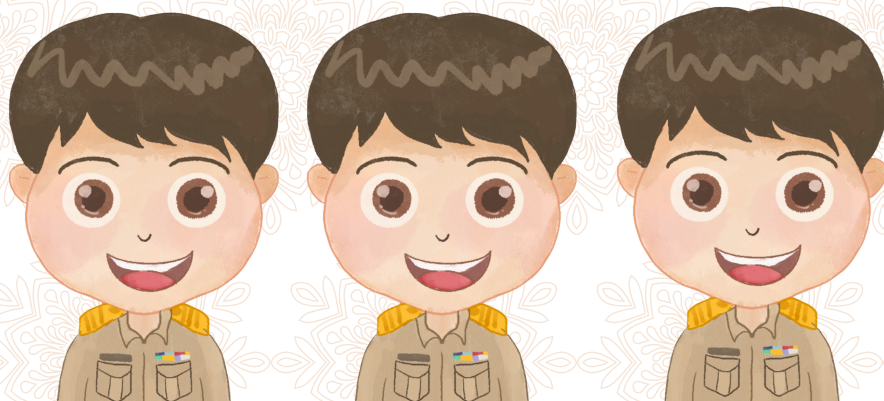

บทบาทที่ 3 เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้มีวินัยและ ป้องกันไม่ให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย

2. การป้องกันไม่ให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย หมายถึง ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.พ. กำหนด ซึ่งมีสาระสำคัญในเรื่องการเสริมสร้างและพัฒนาผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาให้มีวินัย เช่น การเอาใจใส่ และสังเกตการณ์ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาว่า มีพฤติกรรม มีเหตุชักนำ มีช่องทาง หรือแนวโน้มที่จะกระทำความผิดวินัยหรือไม่ และการขจัดเหตุที่อาจก่อให้เกิดการกระทำผิดวินัย เช่น ความไม่รู้ การเสียขวัญ การเสียกำลังใจ ความจำเป็น กิเลส และอบายมุข

บทบาทที่ 4 ดำเนินการทางวินัยต่อผู้กระทำผิดวินัย

หน้าที่ของผู้บังคับบัญชาในการดำเนินการทางวินัย มีดังนี้

1. เมื่อมีการกล่าวหาหรือกรณีสงสัยว่าผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาผู้ใดกระทำผิดวินัย ต้องรายงานให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยทราบโดยเร็ว
2. เมื่อได้รับรายงานต้องรีบดำเนินการหรือสั่งให้ดำเนินการสืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ามีมูลที่ควรกล่าวหาว่าผู้นั้นกระทำผิดวินัยหรือไม่ ถ้าไม่มีมูลก็ยุติเรื่องได้ แต่หากมีมูลโดยมีพยานหลักฐานเบื้องต้นอยู่แล้วก็ให้ดำเนินการทางวินัยต่อผู้ถูกกล่าวหาต่อไป

บทบาทที่ 4 ดำเนินการทางวินัยต่อผู้กระทำผิดวินัย

หน้าที่ผู้บังคับบัญชาในการดำเนินการทางวินัย

1. รายงานให้ผู้มีอำนาจดำเนินการทางวินัยทราบ เมื่อมีการกล่าวหา
2. สืบสวนหรือพิจารณาในเบื้องต้นว่ากรณีมีมูลหรือไม่ ผู้ใต้บังคับบัญชา

หลักในการดำเนินการทางวินัย

- รวดเร็ว ยุติธรรม
- ปราศจากอคติ
- ลงโทษให้เหมาะสมกับความผิด

หน้าที่ผู้บังคับบัญชาในการดำเนินการทางวินัย

- การรายงานเมื่อมีการกล่าวหาหรือเป็นที่สงสัยว่ากระทำผิดวินัย (ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่รายงานตามลำดับ)
- การสืบสวนหรือพิจารณาว่ากรณีมีมูลที่ควรถูกกล่าวหาหรือไม่
- การดำเนินการทางวินัยกรณีความผิดวินัยอย่างไม่ร้ายแรง (ตั้ง/ไม่ตั้งคณะกรรมการสอบสวน)
- การดำเนินการทางวินัยกรณีความผิดวินัยอย่างร้ายแรง
- การสั่งพักราชการและให้ออกจากราชการไว้ก่อน
- กรณีความผิดที่พิจารณาลงโทษได้โดยไม่ต้องสอบสวน (กรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. ชี้มูลว่ากระทำผิดวินัย/กรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง)
- การพิจารณาและการสั่งการ
- การลงโทษ (โทษสำหรับการกระทำผิดวินัยไม่ร้ายแรง/ผิดวินัยร้ายแรง)